

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 827
van **SOFIE JOOSEN**
datum: 1 juli 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Invasieve exoten - Japanse duizendknoop (2)

De Japanse duizendknoop (*fallopia japonica*) woekert aan een ijltempo in Vlaanderen. Rivieroeveren, tuinen en akkers worden ingepalmd door deze invasieve exoot die amper te bestrijden is. Lokale gemeentebesturen zitten met de handen in het haar nu het maaiseizoen is aangebroken en de duizendknoop zich ook via deze weg verspreidt.

Raar maar waar, tot vandaag mag deze extreem invasieve plant bij ons nog steeds vrij verkocht worden. Uit Nederlands onderzoek bleek al dat levende duizendknoop courant werd verhandeld bij bloemisten en tuincentra. Erger nog: vaak gebeurde dat onder misleidende namen als 'Hollandse bamboe' of 'Polygonum'. Koper noch verkoper wist dus dat een extreem hinderlijke exoot in huis werd gehaald. Het is al te gek dat de overheid miljoenen uitgeeft om duizendknoop te verdelen terwijl het een tuin verder gewoon wordt aangeplant. Ook het bekende gebruik door bijvoorbeeld bloemschikkers is niet zonder risico, want vaak belanden de stengels daarna op de composthoop.

Uit het antwoord van de minister op mijn schriftelijke vraag nr. 294 van 23 januari 2020 blijkt dat een algemeen verkoopverbod tot heden niet mogelijk was: de Europese Unie liet na om de duizendknoop op haar lijst van invasieve exoten te plaatsen. Mede onder impuls van de Vlaamse Regering zou dit nu eindelijk worden herbekeken, zo stelde de minister. Zij wees ook op het feit dat in het kader van het LIFE-project AlterIAS een aantal professionele groenvoorzieners in Vlaanderen zich al engageerden om geen Japanse duizendknoop en aanverwanten nog te verkopen.

1. Wat is de stand van zaken betreffende een opname van Japanse duizendknoop op de Unielijst? Is er uitzicht op een spoedige beslissing?
2. Indien er geen beslissing kan worden verwacht of een opname wordt geweigerd, kan Vlaanderen dan zelf maatregelen nemen om deze verkoop aan banden te leggen? Is het wenselijk om ook het brede publiek te sensibiliseren, of specifieke groepen zoals tuinaanplanters en bloemschikkers?

ANTWOORD

op vraag nr. 827 van 1 juli 2020

van **SOFIE JOOSEN**

1. De procedure voor de eventuele opname van Japanse duizendknoop op de lijst van voor de Unie zorgwekkende, invasieve uitheemse soorten (de Unielijst) werd door een andere lidstaat geïnitieerd. De eerste stap in de procedure is de opmaak van een risicobeoordelingsrapport (conform verordening nr. 1143/2014, art. 5). Dit risicobeoordelingsrapport is intussen afgerond. In mei van dit jaar werd dit rapport, met daarin het advies voor een opname, voorgelegd aan het bevoegde ministerie. De finale beslissing moet nog worden genomen. Mijn diensten volgen deze ontwikkelingen op via hun vertegenwoordiging in het Europees Comité (sensu verordening nr. 1143/2014, art. 27), en verwachten verder nieuws in het najaar.
2. Het Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer, kortweg het Soortenbesluit, laat toe dat een lijst van voor het Vlaamse Gewest zorgwekkende, invasieve uitheemse soorten wordt opgesteld, naar analogie met de Unielijst. Ik ben evenwel van mening dat een internationaal (Europees) verbod een krachtigere basis biedt om het beleid in Vlaanderen op te baseren en wil daarom de evolutie op Europees niveau afwachten alvorens nieuwe stappen te zetten. Indien men zou afzien van een voorstel tot opname op de Unielijst, zal ik mijn diensten laten onderzoeken wat de meest wenselijke stappen zijn. Ik ben het er mee eens dat een handelsverbod een noodzakelijk onderdeel is van een integrale aanpak tegen Japanse duizendknoop. Toch wil ik er op wijzen dat, ten eerste, niet alles wat in tuincentra onder de naam *Fallopia* of (Japanse) duizendknoop wordt verkocht ook effectief de invasieve soort in kwestie is. Ten tweede moet de te verwachten bijdrage van een handelsverbod worden gerelativeerd. De verdere verspreiding van Japanse duizendknoop gebeurt immers vooral via onvoorzichtig grondverzet (van grond waarin wortelstokken aanwezig zijn) en een onzorgvuldig beheer. Openbare besturen en andere terreinbeheerders hebben hierin een belangrijke verantwoordelijkheid. Hoe om te gaan met gecontamineerde grond is duidelijk beschreven in twee recente rapporten van het INBO (referenties in bijlage). Er gaat elk jaar veel (pers)aandacht uit naar Japanse duizendknoop, waardoor mag worden verwacht dat de risico's bij het brede publiek ondertussen bekend zijn. In het professionele circuit zijn deze risico's allicht nog beter bekend. Als Japanse duizendknoop op een wettelijke lijst wordt gezet, kan de prioriteit op harde preventie (verbodsbepalingen) in plaats van zachte preventie (sensibilisering) komen te liggen. We beschikken daartoe over de nodige instrumenten.

BIJLAGEN

Thoonen M., Willems S. (2018). Invasieve duizendknoop in Vlaanderen. Een kader voor goed beheer. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2018 (62). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. DOI: doi.org/10.21436/inbor.14708391
[https://pureportal.inbo.be/portal/nl/publications/invasieve-duizendknoop-in-vlaanderen\(840e44c4-08dd-47e1-adfa-aaec71d67ae0\).html](https://pureportal.inbo.be/portal/nl/publications/invasieve-duizendknoop-in-vlaanderen(840e44c4-08dd-47e1-adfa-aaec71d67ae0).html)

Thoonen M., Willems S. (2018). Invasieve duizendknoop in Vlaanderen. Beslischulp voor beheerders. Rapporten van het Instituut voor Natuuren Bosonderzoek 2018 (63). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. doi.org/10.21436/inbor.14745748.

[https://pureportal.inbo.be/portal/nl/publications/invasieve-duizendknoop\(4048c61d-c968-4635-a60a-9de37111a0e1\).html](https://pureportal.inbo.be/portal/nl/publications/invasieve-duizendknoop(4048c61d-c968-4635-a60a-9de37111a0e1).html)